

The left side of the slide features a decorative design consisting of several vertical stripes of varying widths and shades of light purple and pink. To the right of these stripes, there are five solid purple circles of different sizes arranged in a roughly vertical, descending sequence. The largest circle is at the top, followed by a medium-sized one, a smaller one, and two more circles at the bottom, one slightly larger than the other.

ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA

- Zawieszenie postępowania cywilnego jest stanem postępowania, w którym sąd nie podejmuje żadnych czynności, poza wyraźnie dozwolonymi w ustawie procesowej, a czynności podejmowane przez strony wywołują skutki procesowe dopiero z chwilą podjęcia zawieszzonego postępowania.

ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA

Z mocy prawa

Z urzędu przez sąd

Na wniosek

ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA Z MOCY PRAWA

Art. 173.

Postępowanie ulega zawieszeniu z mocy prawa w razie zaprzestania czynności przez sąd wskutek siły wyższej.

- Przyjmuje się, że siła wyższa wiąże się ze zdarzeniem nadzwyczajnym, niezależnym od woli człowieka, któremu nie można było zapobiec,
- Zawieszenie postępowania z mocy samego prawa następuje niezależnie od jakiejkolwiek decyzji procesowej sądu,
- Do zawieszenia postępowania z tej przyczyny nie jest wymagane wydanie przez sąd jakiegokolwiek postanowienia, odwrotnie niż przy jego podjęciu.

ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA Z URZĘDU

Obligatoryjne zawieszenie
postępowania

Fakultatywne zawieszenie
postępowania

OBLIGATORYJNE ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA Z URZĘDU

Art. 174. § 1. Sąd zawiesza postępowanie z urzędu:

- 1) w razie śmierci strony lub jej przedstawiciela ustawowego, utraty przez nich zdolności procesowej, utraty przez stronę zdolności sądowej lub utraty przez przedstawiciela ustawowego charakteru takiego przedstawiciela;
- 2) jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie;
- 3) jeżeli strona lub jej przedstawiciel ustawowy znajduje się w miejscowości pozbawionej wskutek nadzwyczajnych wydarzeń komunikacji z siedzibą sądu;
- 4) jeżeli postępowanie dotyczy masy upadłości, masy układowej lub masy sanacyjnej i ogłoszono upadłość lub wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe albo ustanowiono zarządcę w postępowaniu restrukturyzacyjnym;
- 5) jeżeli ustanowiono zarządcę przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub zarządcę tymczasowego w postępowaniu o otwarciu postępowania sanacyjnego, a postępowanie dotyczy majątku objętego zabezpieczeniem.

§ 2. W wypadkach wymienionych w § 1 pkt 1 i 4 zawieszenie ma skutek od chwili zdarzeń, które je spowodowały. Zawieszając postępowanie, sąd z urzędu uchyla orzeczenia wydane po nastąpieniu tych zdarzeń, chyba że nastąpiły one po zamknięciu rozprawy.

§ 3. W przypadkach, o których mowa w § 1 pkt 4 i 5, sąd wezwie syndyka, zarządcę przymusowego, zarządcę tymczasowego albo zarządcę do udziału w sprawie.

POSTANOWIENIE SN Z DN. 18 MARCA 2013 – II CSK 513/12

Artykuł 174 § 1 pkt 1 k.p.c. nie ma zastosowania w sprawach dotyczących praw osobistych strony, które nie przechodzą na spadkobierców, a więc, gdy nie istnieje możliwość podjęcia sprawy z ich udziałem; w takiej sytuacji sąd powinien wydać postanowienie o umorzeniu postępowania z powodu niedopuszczalności wyrokowania.

WYROK SN

Z DN. 9 GRUDNIA 2011 – II PK 63/11

(..) Jeżeli w chwili podejmowania decyzji o umorzeniu postępowania jest dla sądu oczywiste i pewne (co wynika z ustaleń faktycznych), że utrata zdolności sądowej przez stronę jest trwała, nieodwracalna (definitywna) i z pewnością nie będzie następcy prawnego strony, wtedy wcześniejsze zawieszanie postępowania po to tylko, aby niezwłocznie je umorzyć, jest zupełnie zbędne. (...)

Art. 175. W razie śmierci pełnomocnika procesowego postępowanie może toczyć się dalej dopiero po wezwaniu strony niestawającej. Wezwanie doręcza się stronie w miejscu jej rzeczywistego zamieszkania, zawiadamiając ją równocześnie o śmierci pełnomocnika procesowego. W wypadku tym nie stosuje się art. 136 § 2.

Art. 175¹. Jeżeli zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych jest obowiązkowe, w razie śmierci adwokata lub radcy prawnego, skreślenia z listy adwokatów lub radców prawnych, utraty możliwości wykonywania zawodu albo utraty zdolności procesowej, sąd zawiesza postępowanie z urzędu, wyznaczając odpowiedni termin do wskazania innego adwokata lub radcy prawnego, i po upływie tego terminu podejmuje postępowanie. Przepis art. 175 stosuje się odpowiednio.

FAKULTATYWNE ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA Z URZĘDU

Art. 177. § 1. Sąd może zawiesić postępowanie z urzędu:

- 1) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego;
- 2) jeżeli osoba trzecia wystąpiła przeciwko obu stronom z interwencją główną;
- 3) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji publicznej;
- 3¹) jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
- 4) jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej;

5) w razie niestawiennictwa obu stron na rozprawie, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, oraz w razie niestawiennictwa powoda, gdy powód nie żądał rozpoznania sprawy w jego nieobecności, a pozwany nie zgłosił wniosku o rozpoznanie sprawy;

6) jeżeli na skutek braku lub wskazania złego adresu powoda albo niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego lub danych pozwalających sądowi na ustalenie numerów, o których mowa w art. 208¹, lub niewykonania przez powoda innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu.

WYROK SN Z DN. 15 LISTOPADA 2012 – V CSK 525/11

W toku sprawy sąd może zawiesić postępowanie z urzędu między innymi jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji administracyjnej (art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c.). Przesłanka ta występuje tylko wtedy, jeżeli treść decyzji stanowi konieczny element podstawy rozstrzygnięcia merytorycznego bądź formalnego sprawy cywilnej.

ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA NA WNIOSEK

Art. 176. § 1. Sąd zawiesi postępowanie na wniosek spadkobiercy, jeżeli powód dochodzi przeciwko niemu wykonania obowiązku, należącego do długów spadkowych, a spadkobierca nie złożył jeszcze oświadczenia o przyjęciu spadku i termin do złożenia takiego oświadczenia jeszcze nie upłynął.

§ 2. Sąd zawiesi na wniosek Bankowego Funduszu Gwarancyjnego postępowanie, w którym podmiot w restrukturyzacji, o którym mowa w art. 2 pkt 44 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. poz. 996), jest stroną.

Art. 178. Sąd może również zawiesić postępowanie na zgodny wniosek stron.

- strony mogą złożyć wniosek na każdym etapie postępowania
- forma ustna do protokołu rozprawy lub pisemnie w piśmie procesowym
- sąd nie jest związany wnioskiem
- we wniosku strony mogą oznaczyć dłuższy niż trzymiesięczny okres zawieszenia (art. 181 pkt 2 KPC)

POSTANOWIENIE SN

Z DN. 18 SIERPNIA 1999 – I CKN 535/99

Podstawą zawieszenia postępowania na zgodny wniosek stron - poza treścią ich niewątpliwego w tym przedmiocie oświadczenia - może być także takie zachowanie się stron, które w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie pozostawia wątpliwości co do zgodnego zamiaru stron wywołania skutku w postaci zawieszenia postępowania na tej podstawie (art. 178 kpc) i wykluczającemu możliwość przypisania takiemu zachowaniu się innego znaczenia w świetle przyczyn mogących tamować - nie z woli stron - tok dalszego postępowania w sprawie.

WYROK SN

Z DN. 22 LUTEGO 2012 – II UK 128/11

Zawieszenie postępowania na wniosek jednej ze stron ze względu na inne toczące się postępowanie cywilne (art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.), który strona przeciwna pozostawiła do uznania sądu, nie następuje na zgodny wniosek stron w rozumieniu art. 178 k.p.c., choćby sąd wskazał taką błędną podstawę prawną zawieszenia postępowania.

SKUTKI ZAWIESZENIA POSTĘPOWANIA

Art. 179. § 1. W wypadku zawieszenia postępowania na zgodny wniosek stron albo wskutek ich niestawiennictwa lub niemożności nadania sprawie dalszego biegu, zawieszenie wstrzymuje tylko bieg terminów sądowych, które biegną dalej dopiero z chwilą podjęcia postępowania.

§ 2. We wszystkich innych wypadkach zawieszenia żadne terminy nie biegną i zaczynają biec dopiero od początku z chwilą podjęcia postępowania. Terminy sądowe należy w miarę potrzeby wyznaczać na nowo.

§ 3. Podczas zawieszenia sąd nie podejmuje żadnych czynności z wyjątkiem tych, które mają na celu podjęcie postępowania albo zabezpieczenie powództwa lub dowodu. Czynności podejmowane przez strony, a niedotyczące tych przedmiotów, wywołują skutki dopiero z chwilą podjęcia postępowania.

**PODJĘCIE
ZAWIESZONEGO
POSTĘPOWANIA**

PODJĘCIE POSTĘPOWANIA PRZEZ SĄD Z URZĘDU

Art. 180. § 1. Sąd postanowi podjąć postępowanie z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia, w szczególności:

- 1) w razie śmierci strony - z chwilą zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego albo z chwilą ustanowienia we właściwej drodze kuratora spadku;
- 2) w razie utraty zdolności sądowej - z chwilą ustalenia ogólnego następcy prawnego;
- 3) w razie braku przedstawiciela ustawowego - z chwilą jego ustanowienia;
- 4) gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania - z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia kończącego to postępowanie; sąd może jednak i przedtem, stosownie do okoliczności, podjąć dalsze postępowanie;

5) w przypadku:

a) ustanowienia zarządcy przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości - z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję zarządcy przymusowego,

b) ogłoszenia upadłości strony lub wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego, z wyjątkiem określonym w art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 233, z późn. zm) - z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję syndyka,

c) ustanowienia zarządcy tymczasowego w postępowaniu o otwarcie postępowania sanacyjnego - z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję zarządcy tymczasowego,

d) ustanowienia zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym - z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję zarządcy.

§ 2. Jeżeli w ciągu roku od dnia postanowienia o zawieszeniu postępowania nie zgłoszą się lub nie zostaną wskazani następcy prawni zmarłej strony, sąd może z urzędu zwrócić się do sądu spadku o ustanowienie kuratora spadku, chyba że kurator taki już wcześniej został ustanowiony.

PODJĘCIE POSTĘPOWANIA NA WNIOSEK

Art. 181. § 1. Sąd postanowi podjąć postępowanie na wniosek którejkolwiek ze stron:

- 1) gdy postępowanie zostało zawieszona na wniosek spadkobiercy - po złożeniu oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku albo po upływie terminu do złożenia takiego oświadczenia;
- 2) w wypadku zawieszenia na wniosek obu stron albo wskutek niestawiennictwa - nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od zawieszenia, jeżeli strony we wniosku o zawieszenie nie oznaczyły dłuższego terminu.

§ 2. Sąd, na wniosek Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podejmie postępowanie, o którym mowa w art. 176 § 2.

**UMORZENIE
ZAWIESZONEGO
POSTĘPOWANIA**

Art. 182. § 1. Sąd umarza postępowanie zawieszone na zgodny wniosek stron lub na wniosek spadkobiercy, jak również z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu. Ponadto sąd umorzy postępowanie w razie stwierdzenia braku następcy prawnego strony, która utraciła zdolność sądową, a w każdym razie po upływie roku od daty postanowienia o zawieszeniu z tej przyczyny. Sąd także umorzy postępowanie w razie śmierci strony po upływie lat pięciu od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny.

SKUTKI UMORZENIA

Art. 182

§ 2. Umorzenie postępowania zawieszzonego w pierwszej instancji nie pozbawia powoda prawa ponownego wytoczenia powództwa, jednakże poprzedni pozew nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa.

§ 3. Umorzenie zawieszzonego postępowania przez sąd wyższej instancji powoduje uprawomocnienie się zaskarżonego orzeczenia, z wyjątkiem spraw o unieważnienie małżeństwa lub o rozwód oraz o ustalenie nieistnienia małżeństwa, w których postępowanie umarza się wówczas w całości.

§ 4. Z umorzeniem postępowania umarzają się nawzajem także koszty stron w danej instancji.

